

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Pontani De Immanitate

Pontano, Giovanni Gioviano

[S.l.], 1519

De immanitate quae versatur circa veneream voluptatem

[urn:nbn:de:bsz:31-270824](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-270824)

plici & ipsi modo immanes fiunt: & Venereo ab impetu: & rabioso ab illo ac cruento appetitu. Ita q̄ non solum per sanguinolentiam ac cruentationem: verumetiam per vsu[m] libidinis: quinetiam & pastus: perq̄ victū ipsum immanes efficimur. De cruentatione autem quoniam multa quidem diximus: reliquum est: de rebus vti dicamus Venereis: post etiam de pastu.

SCHOLIA.

Belluarum duplex. Lege Aristotelem de natura animalium, cuius libros beneficio Theodori Gazæ habemus & foeliciter & erudite latinitate donatos, admodum lectu dignos, cū quod doctissimus ille Barbarus eos efferat laudibus, tum qd̄ omnino nulla pars vitæ humanæ est, quæ non suorum officiorum exempla commodissime ex eis accipere possit.

De natura animalium libri Arist. commendantur

Hermolaus

Molossici. Probatissimi canes sunt Molossici & Spartani, præstant Molossici robore, at Spartani & Crerenses & sagaces ac præsentanei, nec velocitate degeneres. Virgil. in 3. Georg. a cremq̄ Molossium Pasce sero pingui, Horat. in Cæpodo Nam qualis aut Molossus. Seneca in Hippolyto. Teneant acres loca Molossos, Qui a Flacco scite & apposite amica vis pastoribus nominantur, Quum per eos & a lupis & a furibus tui reddantur. Hinc & custoditicij dicti sunt.

Molossici

Maro.
Horat.
Seneca

De immanitate quæ versatur circa Veneream voluptatem.

Igitur & pecora & animalia quæ dicuntur mutata: miscentur matribus nullo habito concubitus discrimine: aut lege seruata. Quocirca qui homines matribus miscentur: aut fororibus: & quibus coniugi lege vetitū est: & cautum: imma-

De Immanitate.

Iupiter

nes hi potius dicendi uidentur: quæ libidinosi: aut in
temperantes. Ne uero Iouem illum optimū maxi-

Drusilla

mum ad diluendum citemus incestū: nuptiasque
sororias: excusare satis illum possunt tum Ægyptij
reges Ptolemæi: tum Romani Augusti: præcipue
que Caius Caligula: qui sororibus suis omnibus stu-
pro se miscuit: Drusillamque a marito abductam:
quam tamen virginem prætextatus uiciauerat: iu-
stæ uxoris loco habuit. Quid qui genere abutuntur

Perse
Mauri

suo: relictæque aut aspernata potius muliebri copu-
latione in mares incenduntur: puerorum foedati
amoribus ac libidinibus: Apud Persas: filios ma-
tribus olim matrimonio iungi mos fuit. Apud

Mahometus

Mauros: & qui Mahometi nunc sequuntur nefa-
rias institutiones: uix est discrimen aliquod libi-
dinum: siue in pueros: siue in cognationem. Fa-

Fr. Scarola

miliaris meus Franciscus Scarola legatione ali-
quando apud regem Africæ functus est: missus
eo a Ferdinando rege Neapolitanorum. Is autem
cum initus aliquando inter nos esset de gentis e-
ius intemperantia sermo: uidisse se Tunete retulit
mulierculam: quæ filium deferret ad sacerdotem:
quæ is eam cognosset: Atque ibi tum sacerdotem de
ritu gentis ac sectæ eius dixisse ad eos: intellecta
causa (quasi materno a vinculo & matrem solue-
ret & filium) Ne tu posthac mulier fueris illi ma-
ter: neue tute ipse adolescens ex hoc die fueris illi
filius. Ac si de cætero soluti ab omni iure: libere

inter sese exercere libidinem & possent & lice-
 ret. Marinus item Minerua notus vir functus eo-<sup>Marinus Mi-
 nerua</sup>
 dem munere apud regem alium Africae: nō semel
 in coetu quoq; probatissimorum hominum refer-
 re est solitus: esse diem quendam Tunete solen-^{Tunis}
 nem & sanctum: quo in die extra urbem certum
 in locū conueniat omnis fere multitudo ad pro-
 miscuam cum maribus Venerem exercendam.<sup>Sportus
 Augustus</sup>
 Sporū puerum Nero Augustus in muliebrem
 conatus est naturam vertere: exectis testibus. O
 Imperatorem Romanum: ac gentium dominum:
 rerum naturæ tam nefarie inscium: qui marem se
 in foeminam versurum existimaret. O populum
 ignorantissimum pariter atq; improbissimū: qui
 solenni nuptiarum die in officio affuerit Hyme-
 næum celebranti. Sigismundus Malatesta: qui nō<sup>Sig. Malat-
 testa.</sup>
 exiguæ parti Æmilie imperitauit: quæ nunc est
 Romaniola: filium suum Robertum cognoscere
 tentauit. Verum ille in patrem stricto pugione a^{Att.}
 scelere se vindicauit. Idem Sigismundus incensus
 forma Teutonicæ cuiusdam matronæ Romam e
 terra Germania proficiscentis piaculorum gratia:
 utq; diuorum templa Petri & Pauli visitare: eam
 suos per fines iter facientem aggressus: nulla cum
 ratione viuæ afferre vim posset: iugulauit: iugula-
 tamq; cognouit. Quid q; e filia eundem sua pro-
 lem suscepisse manifestissimū quidem est. Quid
 igitur videre immanius cœlum potuit. Sed vidit

De Immanitate.

tamen: & videt quotidie etiam immaniora. Nec
coelum tamen ruit: diuinæq; dormitat patientia/
verius q̄ prospicientia. Quo autem scelestiora
hæc ipsa appareant: referam quæ ego ipse ex aduer-
so & vidi: & testor: & per sancte etiam iuro. Fuit
Catella mihi in delicijs catella nomine Capuana: quæ etiã
versibus celebraui: de genere catulorum eorum:
Camusi qui Camusi dicuntur. Erat eius proles Asterion
omnium catulorum formosissimus pariter ac ni-
tidissimus. Aduenit tempus gestiendi: eam ego
alijs ne misceretur canibus: in abdito cum Asteri-
one concludi iussi: quo ex utroq; soboles procrea-
retur. Nunq̄ passa est mater a filio se iniri: & quã-
uis meis a pueris comprehensa teneretur: nihilo-
minus ea mordicus pueros a se reiecit: & in filiam
illata: illum dentibus male habuit. Ioannem Vi-
Vigintimilius gintimilium Marchionem Giraciensem memini
narrantem fuisse sibi equam appime nobilem &
celeritate & robore: cumq; ineundam eam a filio
procuraret: admittere illum ad coitum: matrem
nunq̄ voluisse: adhibitaq; cum ars fuisset: in te-
cto filio alius pili corio: ornamentisq; alijs quibusdã
obuoluto: deceptam matrem passam tandem il-
lum esse. At vbi artem intellexisset: vidissetq; or-
namenta & corium filio detrahi: tum eam in do-
lorem ac mœrorem versam inedia inde ad paucos
dies vitam finisse. Vt dicere prorsus liceat atq; af-
seuerare: quantum illi ipsi a natura hominis descì-

erint ad belluas: tantum duas has belluas a natura ferarum ad humanam se se applicasse. Carolo octavo Gallorum rege Neapolim tenente deprehensus est e Britonum gente miles cum asina mistus. Qua quidem sorde: quoque immanitatis cœno foedati sunt pastores cum primis: atque armentarij. Quæ quidem referri absque rubore nequeant. Valentia in Hispania citeriore ædes quædam sacra: Vestaliumque monasteria ita quidem patent amatoribus: ut instar lupanariorum sint. Quæ vero immane hoc sit habendum ac nefarium apud Christianos præsertim: instituta veterum Romanorum docent: & vna illa nobilis poetæ exclamatio: Sanguine adhuc viuo terram subitura sacerdos. Quæ neque admitti sine damnabili admodum: maximeque infamî nota possunt: tum eorum qui præ sunt rei publicæ moderationi: tum antistitum: precipueque sacerdotum aliorum: qui rerum sacrarum præpositi sunt administrationi: illisque temperandis. Huic vero ipsi tam execrabili in Venerem coitioni illud quoque accedit: maxime omnium execrabile: quod conceptos (ut diximus) foetus in utero aut medicamentis Vestales ipsæ occidunt: eijciuntque frustillatim: aut in lucem editos strangulât: in sordibusque sepeliunt latrinarijs. Nec vero ipse Sordes latrinarij. satis quidem animi certus fuerim: quo nam in immanitatis siue gradus siue genere Tiberianos illos Tiberiani pisciculos. pisciculos collocare debeam: rem profecto popu

De Immanitate.

lo Romano gentium domitore dignam: spectare rectorem imperij eius natam in piscinis ad id ipsum factis inter puerorum greges: puerosque ipsos natantis eius (vt Suetonij verbis utar) inter foemina versari: linguaque ac morsu unculis sensim appetere: & quasi infantes firmiores: nec dum tamen a lacte depulso inguini ceu papillae admoueri: vt in piscibus hominum quidem partes pueri ipsi exerceant: in hominibus vero piscium. Ac si non magistri adhibiti ad tam eximiam institutionem & ars quoque multa fuerit: multaque cogitatio ac cura, ne monstruosos concubitus: illorumque repertores referam: & Spintrias illos: & Sellariam: gregesque puellarum: atque exolctorum vndique conquisitos.

Spintriae
Sellaria

SCHOLIA.

Nuptiae fororiae

In nuptias fororias. Saturnus ex Rhea sustulit Iouem & Iunonem & Neptunum. Iuppiter post eiectum patrem habenas caelestis regni aggressus duxit Iunonem, Cererem, & Themim uxores, a Iunone habuit Curetas filios a Cerere Persephonem, Mineruam a Themis vt commemorat Homerus & Eusebius de theologia phrygij, Ergo Iuno eadem Iouis & soror & foror, Vnde apud Senecam in principio Herculis furentis queritur Iuno, quod solebat esse soror & coniunx, nunc vero tantum sororis nomen habere, quum locum vxoris occupent pellices. At physici Iouem ignem volunt esse, Iunonem vero aera inferiori, Et quoniam tenuitate haec elementa paria sunt, fratrem & sororem appellarunt, Quia vero Iuno. i. aer est subiectus igni id est, Ioui mariti nomen dederunt.

Homerus
Euseb.

Iuno

Seneca

Pharaones
Ptolomaei
Arfacidae
Syluij
Murrani
Caesares
Augusti

Ptolomaei. Aegyptij Reges suos partim Pharaones, partim Ptolomaeos appellarunt, vt Parthi suos Arfacidas, Albani suos Syluios, Latini Murranos, Romani suos Caesares, Augustos. De regibus Aegyptijs late scribunt Diod. & Herodot.

Diodor.
Herodot.

- Suetoni** **Sororibus suis omnibus.** Suetonius Cum omnibus inquit sororibus suis stupri consuetudinem fecit, plenoque conuiuio singulas infra se vicissim collocauit, vxore sua supra cubante. Addit Eutropius etiam ex vna natam filiam cognouisse. Adnotauit hic Beroaldus commodum Imperatorem, qui natus est eo die quo Caligula tanquam eundem haberet horoscopus forores quoque suas constuprasse, concubinasque suas sub oculis suis constuprari ab amicis iussisse. Temporibus nostris, autore hoc eodem Pontano ad finem lib. 13. Rerum celestium Alexandrum. Sextum pontificem maximum secutum fortasse se Lochi exemplum, de quo hebraicis in historijs sit mentio, filiam suam & cognouisse & grauidam fecisse, opinio est & aulæ totius & vrbs Romæ vniuersæ. Quod monstrat distychon, Conditur hoc tumulto Lucretia nomine, sed re Thais, Alexandri filia, sponsa, nurus.
- Drusillam.** Sororem, Cuius amorem quanti faceret vel hac re docuit, quod post mortem eius repente noctuque ab vrbe profugiens transcursa Campania Syracusas petijt, rursusque inde properare redijt barba capilloque promisso, nec vnquam post ea quaerituncque de rebus, ne pro concione quidem populi, aut apud milites, nisi per nomen Drusillæ deierauit, Ex Suetonio, cui astipulatur Seneca in libro de breuitate vitæ. Meminit latius gentilis noster Rhenanus in scholijs Senecæ de morte Claudij
- Amarito.** Lucio Cassio Longino consulari. Suetonius. itaque C. Cassius Longinus, qui Sabino successit inter iuriconsultos celebratur. Lege præceptoris mei viri doctissimi Zafij scholium in §. Ergo Sabino concessum est. in l. 2. ff. de orig. iur.
- Prætextatus.** Adhuc puer existens, Est enim prætextatus puerorum patriciorum, hinc prætextati mores & prætextatus sermo a priscis dictus nihil obscenitatis habens, Quia prætextatus nefas erat obsceno verbo vti.
- Puerorum amoribus.** Sunt qui scribant Coelio referente cap. 30. lib. 8. antiquarum lection. Orpheum Thracæ principem omnium tanti sceleris & libidinis detestandæ repertorem fuisse, Astipulatur Ouidius his versibus, Ille etiam Thracum populis fuit autor, amorem In teneros transferre mares, citraque iuuentam Etatis breue ver, & primos carpere flores.
- Drusilla**
- Cassij**
- Prætexta**
- Orpheus**
- Sueton.**
Seneca
Rhenan.
Tranql.
- Zafius**
- Rhodiginus**
- Ouidius**

De Immanitate.

- Thamyras** Tanta erat illorum temporum cæcitas, tantum rationalis naturæ nubilum, adeo immundissimi ac nequissimi spiritus ad libidinem mortalibus illudebant, Quin & spurcissimæ rei autor post mortem diuinitatis opinionem est assecutus. Nam erant & qui orphicis iniciarentur sacris. Meminit eorum Herodotus historia secunda, & de natura deorū. 3. M. Tullius, Sicut tamen qui scribunt Thamyram primum flagitiosis puerorum amoribus, ac præposteris concubitus foeditate pollurum, quæ cœpisset efflictim deperire Hymeneum Calliopes & Magnætis filium, Alij Thaloni Cretensi inauspicatæ rei inicitū contri- huunt qui Rhadamanthū adamarit, atq; hinc in græcos alios propagatum scelus. etiam Timæus scribit. Nec iniuria Deus passus est gentes prolabi in has cupiditates foedas ac probro- fas. Nam quemadmodum ipsis non est, visum deum cognitū ex huius mundi tam mirifice conditi officio agnoscere, præq; oculis habere, ira vicissim passus est eos deus suis tenebris oc- cecatos abire in reprobam mentem, Neq; enim ipsi solum ve- rumetiam foeminae illorum oblitæ sexus sui, naturalem foemine corporis vsum murauerunt in eum qui præter naturam est. vt legimus apud doctorem gentium.
- Thamo**
- Timæus.** Iungi mos fuit. Strabo de moribus Persarum scribens. Eorum inquit, sapientes magi, quorum mos cum matribus coire. Vnde versiculus ille. Ex matre ac nato magus nascat oportet
- Paulus**
- Mahometus** Mahometi institutiones. Quæ habentur in suo Alcorano, prætexuit illis incredibilem illecebram, qua facile vita capi- tur, remissis suæ genti Veneris & omnium voluptatum habentis. Porro Thurcarum perfidia & Mahometi lex contra Christianos excogitata factaq; est, circiter annum a natiuitate domini sexingentesimū non dei colendi gratia, sed dominandi libidine, cum Heraclius Imperator grauem, vt aiunt, exactionem in Persas & Medos statuisset. Inde ortum est perpetuum Orthodoxis cum Thurcis bellum, quo plusq; dimidia Christianorum pars absumpta est.
- Alcoran.**
- Tunis** Tunete. Diximus superius Tunis oppidum vetus adhuc no- men non amisisse in sinu Carthaginiensi, a quo Africanos Sidi- donius Apollinaris Tuniseos pro Tuneteos, appellauit in pa- negyrico Antemio Augusto Consuli dicto.
- Tunisef** Torrida Tuniseos infert mihi byrsa furores.
- Tunetæi**

Bap. pius Quem locum interpres enarrans Tunetum, inquit, siue ut non nulli malunt Tunitium Scipionis tempore tumulus erat editior, Vnde Scipio spectauit Carchedonios, ad Romanam classem exurendam proficiscentes. Nostra tempestate Tunetū regis Libyci ciuitas est metropolis in qua veluti ampliore, magnificentiore consuevit habitare, & Tuniseus Rex appellatur.

Tunetum
Tunitium

Apuleius At eam sub hoc tempore Rex Catholicus Cæsar noster cum alijs plerisque Africæ regijs urbibus habet tributariam. Tunetum non sane ob hanc causam habitauerunt quod Carthagine Romano Scipione diruta carerent, illa enim denuo surrexit honora & amplifica, Quod coniectare licet Augustam, amplissimam, honorificentissimam vocante Lucio Apuleio, ex qua demum velut ex equo Troiano manarunt literarum proceres & columina, ad cuius celeberrimum gymnasium proficiterur in confessionibus contendisse Augustinus, hanc Eutropius li. 4. sedecim continuis diebus arsisse perhibet. hæc septingentesimo anno post quæ condita erat deleta est, hæc ut idem autor prodidit, Lucio Cecilio Metello & Tito Quinto Flaminio Coss. in Aphrica iussu senatus reparata est, quæ nunc manet annis duobus & viginti euolutis post quæ a Scipione fuerat euersa, copiose & exquisitè sic loquens. Liuius Tuneta perferibit li. x. de Sexto punico bello. Scipio grauem iam spo-

Carolus . v.
Cæsar, Rex
Hispaniarū,
Archidux
Austriæ
Carthago
Augusta am-
plissima

Liuius lijs multis multarū urbium exercitum trahens captiuis aliisque præda in vetera castra ad Vticā missis, iam in Carthaginem intentus occupat relictum fuga custodum Tuneta, abest ab Carthagine. xij. milia ferme passuum. Locus tum operibus tum suapte natura tutus, & qui ab Carthagine conspici, & prætere ipse conspectum tum ad urbem, tum ad circumfusum mare vbi posset.

Puerum sporum. Ex Suetonio refertur. Meminit item Sext. Aurelius.

Catullus Hymeneum. Id est nuptias, quarum deus apud gentes habitus est. Græci fabulantur ex Calliope & Apolline natum, quanquæ Vraniā matrem intelligere Catullus mauult. alij Marciani foelicis autoritate Hymeneum fuisse Veneris filium male concipiunt, Quod Marcianus ne suspicatur quidem. Adnotabimus obiter illud, Hymen non esse pelliculam, qua in vterro infans circumuoluitur, sed est virginalis quædam pellis, quæ in primo costu virginis abrumptur.

Hymeneus

Hymen

De Immanitate.

- Lupanar** Lupanariorum. Pro locorum publicorum, sic enim vulgus lupanar vocat, sic & a Seneca nominatur. Adiectiue protulit Apuleius li. 9. asini aurei, Quæ suo pudore postposito, toriq; genialis calcato foedere larem mariti lupanari maculasset infamia. Apuleius
- Diuisio Hispaniæ** Hispania citeriore, Quæ teste Plinio Tarroconensis est. Omnis enim Hispania in vltiorem citerioremq; diuiditur. Vltior in duas per longitudinem prouincias diuiditur, hoc est Beticam & Lusitaniam. Plinius
- Pœna vestalium prodentium virginitatem.** Subitura sacerdos. Versus est Iuuenalis ex saty. 4. Vestalem quæ virginitatem prodiderat, in futurum est viuum suffodi, vt dicto versu Iuuenalis monstrat, sed apertius Naso fastorum sexto. Nullaq; dicetur vitas temerare sacerdos. Iuuenalis
Hoc duce, nec viuens defodietur humo. Ouidius
Sic incesta perit, quia quam violauit in illa
Conditur, & tellus Vestaq; nomen idẽ est.
Modum defodiendi Plutarch. in Numa ad longũ refert, Dionysius, Non conuenit dicens. virgines vestales corruptas virgines cæsas occidi fuisse solitas. Fenestella auror est, Quod forte negligentia vestalium sanctus ignis extinctus esset flagris a pontifice maximo cædi iubebantur. Plutarch.
Dionys.
Fenestel.
- Tiberiani pisciculi** Tiberianos pisciculos. Tiberius Cæsar pueros quos admiserat in piscina, quam parauerat delicatæ natationis gratia pisciculos vocabat, Legimus & Heliogabalum natasse in piscinis vnguento infectis aut croco.
- Femen** Inter foemina. Inter coxas & femora. Femen pro foemore accipi notum est. Virgil.
Eripit a femine & trepidanti feruidus instat Maro
- Appetere.** cum appetentia inuadere ipsius genitalia.
- Lacte depulso.** adhuc sugentes mammam.
- Fellare** Inguini ceu papillæ. Hunc locum Philippus enarrans dicit, Fellatorem symbolicos significat. Fellare verbum vetus honestum, lac enim exugere significat, Metaphoricos translatum est, ad tam rem obscœnã, vt nominanda hœnos auribus præfandus sit. Namq; fellare dicuntur illi illque qui quæue genitalia virilia intra os recipiunt, & illa proinde ac mamillas

exugunt, Vnde & fellatores & fellatrices in turpi obprobrio sunt & appellatione foeda apud priscos, Qui vero genitalia huic infandae libidini per voluptatem accommodabant irrumare dicebantur, ipsi vero Irrumatores.

Sueton. Spintrias illos. Sic enim Tiberius Suetonio autore reperi- Spintriae q.
Lampri- tores monstruosi concubitus appellabat. Lampri- dius hac di-
dus stione vsus Libidinum, inquit, de Heliogabalo genera quaedam
inuenit, ut Spintrias veterum malorum vinceret, & omnes ap-
paratus Tiberij & Caligulae & Neronis vorat.

Sellariam. Quam idem Tiberius excogitauit sedem arcanam libidinum in quam vndiq; conquisiti puellarum & exolorum greges triplici serie connexi inuicem incestarent se coram ipso, ut aspectu deficientes libidines excitaret. Caeterum Sellaria Sellaria
loca sunt sessionum, in quibus sellae sunt ordinatim collocatae.
Pro Exoleris autem hic accipit interpretes Cynedos adultiores.

De immanitate quae versatur circa pastum & coenas.

Parte hac explicata: quae ad infames pertinet atque execrandos concubitus: quibus referendis nesciam dolor ne maior mentem: an rubor animi affecerit: veniam ad pastum: per quem nonnunquam & ad immanitatem trahimur. Nam & res Veneris: & alimonia ipsa maxime nobis communis est cum belluis. Vtque illarum e numero alij atque alij natura aut pastus quosdam attribuit: aut abnegauit: sic & homini. A cuius ordine: atque instituto deflectere: quid nam est aliud: quam naturae ipsius rebellem fieri: Accessit generalibus naturae institutis cura etiam ipsa: quae rationis propria est: vniusque tantum hominis. Quocirca & leges coe-

Naturae re-
bellis